

LU-розклад

Підготувала:
Студентка ПМІ-23
Шувар Софія

Мета: Реалізувати алгоритм LU-розкладу. Продемонструвати роботу програми на конкретному прикладі.

Завдання:

22

$$A = \begin{pmatrix} -2 & 1 & 1 \\ 6 & -2 & -5 \\ -6 & 5 & 3 \end{pmatrix}$$

Хід роботи:

1. Розбити Матрицю, подану у завданні на дві матриці L і U, як у запропонованому прикладі.
2. Реалізувати алгоритм LU-розкладу матриці на довільний мові програмування.
3. Продемонструвати результати роботи алгоритму на конкретному прикладі.

Розв'язок системи:

22

$$A = \begin{pmatrix} -2 & 1 & 1 \\ 6 & -2 & -5 \\ -6 & 5 & 3 \end{pmatrix}$$
$$L = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ l_{21} & 1 & 0 \\ l_{31} & l_{32} & 1 \end{pmatrix} \quad U = \begin{pmatrix} u_{11} & u_{12} & u_{13} \\ 0 & u_{22} & u_{23} \\ 0 & 0 & u_{33} \end{pmatrix}$$

1. $a_{11} = u_{11} = -2$
(множимо перший рядок L на перший стовбець U)
2. $a_{12} = u_{12} = 1$
(множимо перший рядок L на другий стовбець U)
3. $a_{13} = u_{13} = 1$
(множимо перший рядок L на третій стовбець U)
4. $a_{21} = l_{21} \cdot u_{11} = 6 \Rightarrow l_{21} = -3$
(множимо другий рядок L на перший стовбець U)
5. $a_{22} = l_{21} \cdot u_{12} + u_{22} = -2 \Rightarrow u_{22} = -2 + 3 \cdot 1 = 1$
(множимо другий рядок L на другий стовбець U)
6. $a_{23} = l_{21} \cdot u_{13} + u_{23} \Rightarrow u_{23} = -5 + 3 = -2$
(множимо другий рядок L на третій стовбець U)
7. $a_{31} = l_{31} \cdot u_{11} = -6 \Rightarrow l_{31} = 3$
(множимо третій рядок L на перший стовбець U)
8. $a_{32} = l_{31} \cdot u_{12} + l_{32} \cdot u_{22} \Rightarrow l_{32} = 2$
(множимо третій рядок L на другий стовбець U)
9. $a_{33} = l_{31} \cdot u_{13} + l_{32} \cdot u_{23} + u_{33} \Rightarrow u_{33} = 4$
(множимо третій рядок L на третій стовбець U)

Отримали наступні матриці:

$$L = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ -3 & 1 & 0 \\ 3 & 2 & 1 \end{pmatrix} \quad ; \quad U = \begin{pmatrix} -2 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & 4 \end{pmatrix}$$

Реалізація алгоритму:

Для реалізації алгоритму я обрала мову програмування Python. Алгоритм написаний з використанням бібліотеки numpy.

Функція user_input(вхідні дані):

Функція наповнює матрицю а введену користувачем з клавіатури.

```
1 import numpy as np
2
3
4 def user_input():
5     n = int(input("Enter matrix size: "))
6     print("Enter matrix:")
7     a = np.array([input().strip().split() for _ in range(n)], int)
8     return a
9
```

Функція lu(реалізація алгоритму):

Аргументи: A – початкова матриця;

Мета алгоритму: представити матрицю A у вигляді добутку нижньої трикутної матриці L та верхньої трикутної матриці U. Позначимо як l_{ij} , u_{ij} , a_{ij} елементи матриць L, U та A відповідно. Тоді маємо:

$$l_{ij} = a_{ij} - \sum_{k=0}^{j-1} l_{ik} u_{kj} \quad (i \geq j)$$

$$u_{ij} = \frac{1}{l_{ii}} \left[a_{ij} - \sum_{k=0}^{i-1} l_{ik} u_{kj} \right] \quad (i < j)$$

Алгоритм складається з наступних частин:

Рядок 12 – отримуємо n – розмір матриці;

Рядок 13 – оголошуємо матрицю U та наповнюємо матрицю її значеннями матриці A;

Рядок 14 – оголошуємо матрицю L розміру n та наповнюємо її нулями.

Рядок 15 – заповнюємо діагональ матриці L одиницями.

Рядок 17 – $i = 1, \dots, n$ розпочинаємо цикл довжини n.

Рядки[17-22] – Цикл від i до j, присвоюємо l_{ji} значення U_{ji}/U_{ii} , а U_j значення $(U_j - l_{ji}U_i)$ (де U_i, U_j означає i-ті та j-ті рядки матриці)

Рядок 24 – повертаємо отримані трикутні матриці L та U.

```

10
11 def lu(A):
12     n = A.shape[0]
13     U = A.copy().astype('float64')
14     L = np.zeros((n, n), int).astype('float64')
15     np.fill_diagonal(L, 1)
16
17     for i in range(n):
18         factor = U[i + 1:, i] / U[i, i]
19         factor = factor.astype('float64')
20         L[i + 1:, i] = factor
21         U[i + 1:] -= factor[:, np.newaxis] * U[i]
22
23     return L, U
24

```

Функція `check_result`(перевірка результатів):

Аргументи: A – початкова матриця; L – нижня трикутна матриця; U - верхня трикутна матриця.

Функція перевіряє чи добуток матриць L та U є рівним початковій матриці A.

```

25
26 def check_result(A, L, U):
27     A_new = L @ U
28     return np.array_equal(A, A_new)
29

```

Функція `mat_print`(вивід матриці):

Аргументи: A – початкова матриця;

Функція виводить матрицю у гарному вигляді.

```

30
31 def mat_print(A):
32     col_maxes = [max([len("{:g}".format(x)) for x in col]) for col in A.T]
33     for x in A:
34         for i, y in enumerate(x):
35             print("{:>"+str(col_maxes[i])+"g}".format(y), end=" ")
36         print("")
37

```

Функція `print_result`(вивід):

Основна функція, що викликає усі попередні функції та виводить їх.

```

38
39 def print_result():
40     a = user_input()
41     L, U = lu(a)
42     print("LU decomposition:")
43     print("L: \t")
44     mat_print(L)
45     print("\nU: \t")
46     mat_print(U)
47     print()
48     if check_result(a, L, U):
49         print("Matrix A = Matrix L * Matrix U")
50     else:
51         print("Sth went wrong!")
52

```

main():

```

53
54 if __name__ == "__main__":
55     print_result()
56

```

Результати роботи програми на конкретному прикладі:

```

/Users/sophiyca/venv/bin/python /Users/sophiyca/PycharmProjects/Numerical_analysis/01_Gaussian_elimination/lu_decomposition.py
Enter matrix size: 3
Enter matrix:
-2 1 1
0 1 -2
0 0 4
LU decomposition:
L:
1 0 0
-3 1 0
3 2 1
U:
-2 1 1
0 1 -2
0 0 4
Matrix A = Matrix L * Matrix U
Process finished with exit code 0

```

Висновок

Виконуючи дану практичну роботу, я навчилась розкласти матрицю на верхню та нижні трикутні матриці за допомогою LU-розкладу та реалізувала алгоритм розв'язання на мові Python з використанням можливостей бібліотеки numpy.